

HOMILIE 2 JANUARI 2022

Ik nodig ieder van jullie uit om bij thuiskomst straks even goed te kijken naar de figuren in de kerststal; en in het bijzonder naar de beeldjes van de drie koningen. Het zijn figuren op een kruispunt van Bijbelse info en volkse aanvullingen en tradities.

“Wijzen” worden ze in het evangelie van Mattheüs genoemd, wellicht waren het magiërs of astrologen uit Perzië. Veel concrete info geeft Mattheüs niet, hij is een geloofsverteller, geen journalist-ter-plekke. Het volksgeloof heeft het verhaal dan maar verder ingevuld, al zijn alle aanvullingen er gekomen met een grondige kennis van het Oude Testament als basis. In de volksmond worden ze koningen genoemd – een verwijzing naar het beeld van Jesaja uit de eerste lezing en ze brengen geschenken mee: goud: een verwijzing naar Jezus’ koninklijke waardigheid, wierook als verwijzing naar zijn goddelijkheid en mirre (een hars dat gebruikt werd om doden te balsemen) als symbool voor zijn menselijkheid. De koningen krijgen niet alleen een verschillende leeftijd (ze variëren van oud naar jong), maar ook een verschillende huidskleur als verwijzing naar de drie toen gekende continenten: Azië, Afrika en Europa. Ze staan op die manier symbool voor het universalisme van de christelijke boodschap.

Maar keren we even terug naar Mattheüs’ geloofsverhaal. In de beschrijving van dit prille begin van Jezus’ leven zien we al de voorafspiegeling van zijn latere leven. Met kerstmis hoorden we hoe Hij aan de herders verscheen – de mensen aan de rand, in de marginaliteit, zij die niet meetelden in de maatschappij – het is de groep waar Jezus zijn hele leven aandacht en zorg voor vraagt en draagt. Vandaag gaat dit verder: Hij openbaart zich aan iedereen – en dus niet enkel aan zijn volks- en geloofsgenoten. Zijn boodschap is er voor elke aardbewoner. Tegelijkertijd leert het verhaal ons al dat Hij tegenstanders heeft: Herodes en de Schriftgeleerden leggen al in dit verhaal de kiemen voor zijn dood in zijn volwassen leven – het is immers nu al duidelijk dat Herodes geen fraaie bedoelingen heeft met zijn vraag aan de wijzen. De Schriftgeleerden zouden het als joodse ‘topgelovigen’ moeten weten, maar ze komen niet tot inzicht.

Wat een contrast met de wijzen!

Zij laten alles achter met enkel een ster als gids. Ze zien een ster en volgen hem. Net als wij zochten de wijzen het geluk, dat wat ons leven verlicht en voldoening schenkt.

Het is maar in de donkerte van de nacht dat we sterren zien, de kleine lichtpuntjes van hoop en goedheid. Durven wij die kleine tekenen van licht in ons dagelijks leven zien en benoemen? Durven en kunnen wij zelf meewerken aan die kleine goedheid van elke dag en zo een lichtpuntje

zijn voor anderen? Een Joodse legende vertelt dat elke ster een gaatje is in de hemelkoepel waardoor we iets van Gods oneindig licht kunnen zien – een venster op God.

Jezus is het venster op God – geen wonder dat de ster boven Hem blijft stilstaan.

De wijzen zien niet alleen de ster, ze volgen hem. Ze komen in beweging! En wij: durven wij oude gewoonten en zekerheden op te geven om op weg te gaan? Durven wij zoeken naar tekenen van nieuw leven, ook al staat dit soms dwars op onze meningen en opvattingen en drijft het ons soms ver buiten onze comfortzone?

De wijzen passeren Jeruzalem, het centrum van de gevestigde religieuze macht – die niet in beweging wil komen – maar het zet de wijzen wel op weg naar het kleine, onbeduidende dorpje Bethlehem. Het is daar, in het dagelijkse leven – ons eigen Bethlehem – dat zij het geluk van de ster vinden – het venster op God en wij het ook kunnen vinden – met de juiste ingesteldheid van ons hart.

De wijzen gaan langs een andere weg naar huis, ze zijn op weg naar een nieuw leven. De ontmoeting met God doet ook ons nieuwe en andere keuzes maken.

De drie wijzen komen als drie vreemdelingen het kerstverhaal binnen . Toch staan net zij als eersten open voor het vernieuwde verhaal van God-met-ons. Niet de Joodse gemeenschap. In Jezus' latere parabel van de Barmhartige Samaritaan leren we hetzelfde: de Samaritaan, die onreine, niet-Jood toont barmhartigheid; daar waar de Joodse priester en leviet falen. Toen Mattheüs zijn evangelie schreef (rond 80 na Christus) waren de meeste christelijke nederzettingen al buiten het Joodse kerngebied van Palestina gevestigd. De jood Mattheüs zag in het verhaal van de drie wijzen, de drie vreemdelingen net een verrijking van het geloof en niet de bedreiging die er vandaag vaak van gemaakt wordt.

De figuren uit de kerststal verdienen onze aandacht en reflectie: de drie vreemdelingen verruimden en verdiepten hun blik door de ster te volgen. Durven wij dit aan, ons openstellen voor een venster op God? Ik wens het ieder van jullie toe bij de start van dit nieuwe jaar!

Hilde Verplancke